

Oslo 30.06.2023

Kultur- og likestillingsdepartementet

Prioriteringer for dans i statsbudsjettet 2024

Norske Dansekunstnere organiserer om lag 900 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Våre medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter, med bred individuell egenart. Vi representerer utøvende og skapende kunstnere både i det ikke-institusjonaliserte scenekunstheltet, samt ved de private og offentlige teaterinstitusjonene. Vi representerer også dansepedagoger i videregående skole, Kulturskolen og ved private danseskoler. Flertallet av våre medlemmer virker og skaper innenfor det såkalte frie, prosjektbaserte scenekunstheltet. Med dette innspillet ønsker vi derfor å belyse de tiltakene som må til for å sikre selve grunnstrukturen for den frie, prosjektbaserte danse- og scenekunsten i Norge.

Norsk dansekunst trenger et solid og helhetlig politisk løft

Hurdalsplattformen stadfester at regjeringen ønsker "å styrkje kunstnarøkonomien og leggje til rette for at kunstnarar og kulturarbeiderar får betre rettar og arbeidsmoglegheiter, samt sikre institusjonane og satse på det frie feltet."

I den nylig fremlagte stortingsmeldingen "Kunstnarkår" skrives det at *Regjeringa vil at kunstnarar, som alle andre, skal ha rimeleg betaling for jobben dei gjer. Ei viktig utfordring framover er difor å leggje til rette for at kunstnarar får rimeleg betaling for kunstnarleg arbeid.*

Telemarksforskning la våren 2023 frem rapporten "Kunstnerundersøkelsen 2019", etter bestilling fra Kulturdirektoratet. Rapporten stadfestet tydelig hvordan kunstnere generelt sakker akterut når det gjelder inntektsutvikling. Siden forrige rapport ble lagt frem i 2013, har utviklingen vært svak, og dansekunstnere er også i denne rapporten en av kunstnergruppene som samlet sett tjener dårligst.

Samtidig som inntekten er lav, er dansere blant kunstnergruppene som bruker minst arbeidstid på kunstnerisk virksomhet, og kunstnergruppen som bruker mest tid på kunstnerisk tilknyttet arbeid. Undersøkelsen viser også at dansekunstnerne er kunstnergruppen hvor færrest er fornøyd med sine arbeidsforhold. Ser man alle disse forholdene under ett, er det åpenlyst at dansekunsten trenger et helhetlig løft, både når det gjelder mulighet for økt inntekt, mer dedikert tid til å arbeide med kunsten, og bedre forhold å jobbe med kunsten sin under.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Dans har lenge vært omtalt som et politisk prioriteringsområde, og under kulturløftet I og II (2005-2013) startet en jevn løfting og styrking av dansekunsten. For 2021 og 2022 så vi et etterlengt løft av regionale kompetansesentre for dans, men den videre satsningen, som er helt essensiell for at disse institusjonene skal kunne gi dansekunsten den stabiliteten og forutsigbarheten den trenger når det kommer til produksjon og distribusjon av dansekunst, uteble i statsbudsjettet for 2023. Tidligere kulturminister Abid Q. Raja valgte i 2021 å løfte et etablert dansekunstkompani og et teaterkompani inn på statsbudsjettet, og med føringen som ble lagt for en ny ordning for etablerte kunstnerskap og kompanier, var vi håpefulle for at også denne viktige delen av danse- og scenekunstheltet, endelig ville få en etterlengt økonomisk prioritering. Også her har nåværende regjering vist seg å ikke følge opp egne løfter.

De etablerte kunstnerskapene / kompaniene sammen med de regionale kompetansesentrene for dans, kan bidra til at dansekunsten får mer forutsigbare rammer å virke innenfor, og vi ber derfor politisk ledelse i sitt budsjett for 2024 om å videreføre de allerede påstartede økonomiske satsningene. De prioriteringene som ble gjort i 2021 og 2022 var gode styrkinger, men for å profesjonalisere dansekunstens uttrykk og sikre kunstnerne som virker i feltet er det på tide å rette en helhetlig innsats på denne kunstformens vegne.

Norske Dansekunstnere sender herved et forslag til en tiltaksportefølje som kan utbedre dette på dansens og kunstnerens vegne.

Oppsummert er vår satsing for 2024 følgende:

Tiltak for å bedre den økonomiske inntektssituasjonen for dansekunstnere

For å kunne svare ut mål om at kunstnere skal få rimelig betalt for kunstnerisk arbeid mener vi at følgende tiltak må prioriteres:

- **Øremerkede friske midler til dansekunst feltet under Kulturfondet i 2024**
 - Økninger til de eksisterende ordningene som ivaretar koreografiutvikling, prosjektstøtte, gjestespill og kunstnerskap.
 - Totalt friske midler 25 mill. nok.
- Flere hjemler til dansekunstnere i Statens kunstnerstipend
 - For 2024 bør antallet hjemler til dansekunstnere økes med ytterligere 10 faste hjemler
- Friske midler til en ny ordning for etablerte kunstnerskap / kompanier utenfor Kulturfondet i 2024
 - Fra 2024 må det settes av 50 mill. til etablerte kunstnerskap og scenekunstkompanier slik at det skapes rom for å innlemme flere kompanier under ordningen (ordningen er tilknyttet kompanier som for tiden ligger på kap. 320, post 75).
- **Vederlagsordning for koreografi og dansekunst**
 - Det finnes i dag ingen tilsvarende ordning for vederlag for dans som det f.eks. gjør for billedkunst og musikk gjennom BONO og TONO. Opprettelsen av en

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

vederlagsordning for koreografi og dansekunst må derfor komme på plass. 1,5 mill. kr må bevilges for å opprette en slik pilotordning i 2024.

Tiltak for å bedre produksjonsmuligheter og arbeidsmuligheter for dansekunstnere

For å kunne svare ut mål om at kunstnere og kulturarbeidere får bedre rettigheter og arbeidsmuligheter, samt sikre institusjonene og satse på det frie feltet, mener vi at følgende tiltak må prioriteres:

Friske midler til bygging og videreutvikling av infrastruktur for dansekunst

1. Koreografiens Hus (tidl. Prosjekt Oslo (Kap. 323 post 70))

- Koreografiens Hus (Kap. 320, post 74 eller Kap 323, post 70 eller som en utvidelse av Dansens Hus). Vi mener at det også må satses på ny norsk koreografi, ikke kun ny norsk dramatik, som foreslått i "Kunstnarkår".
 - i. Pilotprosjekt Koreografiens Hus fra 2024: 5 mill. kr
- Produsent HUB
 - i. Pilotprosjekt Produsent HUB for det frie danse- og scenekunstheltet: 5 mill. kr.
 - ii. Ny ordning for produsenttilskudd under Kulturfondet: 5 mill. kr

2. Videre styrking av regionale kompetansesentra for dans (Kap. 320, post 74)

Vi ber om at regjeringen for de kommende 5 årene øker sentrenes bevilgninger over statsbudsjettet med minimum 10 mill. kr i året. Det bør vurderes om enkelte sentre skal styrkes mer enn andre for å etablere et sett tjenester og funksjoner som i dag ikke finnes. Dansenett Norge må styrkes proporsjonalt for å sikre distribusjon, videreformidling og et større omfang av visning av det som produseres av nyskapt dansekunst i Norge.

Tiltak for å bedre dansekunstneres arbeidsforhold

Vi støtter regjeringens påstartede arbeid knyttet til å sikre arbeidstakerbegrepet ytterligere, samtidig som man må sikre selvstendig næringsdrivende bedre. Vi ber derfor om et videreført fokus på følgende tiltak:

Dagpenger og sykepenger/omsorgspenger ved kombinasjonsinntekter

Det må etableres permanente ordninger som gir selvstendig næringsdrivende rett på dagpenger basert på samlet inntekt fra ulike lønnsoppdrag, mindre brøkstillinger og kortvarige ansettelser dersom dette samlet overstiger 0,75G.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Trygderetter, sykepenger og pensjon

- Norske Dansekunstnere inngår i Kunstnernettverket, som er en sammenslutning av 19 kunstnerorganisasjoner innenfor ulike kunstneriske felt. Vi stiller oss bak de allerede foreslåtte tiltakene fra Kunstnernettverket.

Styrking av Skuespiller og danseralliansen

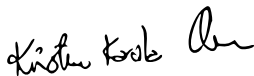
- Friske 5 millioner kroner for 2024 (total søknadssum er 34,475 mill. kr) for å kunne ansette flere kunstnere.

Styrking av PRODA profesjonell dansetrening

- Friske 1,8 mill. kr for 2024 (total søknadssum er 4,770 mill. kr) for å styrke tilbudet sentralt og regionalt for å sikre de faglige behovene for en voksende mangfoldig dansekunst.

Vi takker for muligheten til å gi disse innspillene og anbefalingene og ser frem til det videre samarbeidet om gjennomføringen av fremtidens tiltak for dansekunst i Norge.

Med vennlig hilsen

Kristine Karåla Øren
Forbundsleder

Eva Grainger
Nestleder

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no